

פרשת פנחס תשע"ח – למה חלוקת הארץ נערכה באמצעות "הגרלה"?

1. **במדבר כו:** וידבר ה' אל משה לאמור: לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות: לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדיו ייתן נחלתו, אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבותם ינחלו, על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט. **רש"י:** הגורל היה על פי רוח הקודש, כמו שמפורש (בבא בתרא קכב,א) אלעזר הכהן היה מלובש באורים ותומים ואומר ברוח הקודש אם שבת פלוני עולה - תחום פלוני עולה עמו. [ובנוסף] השבטים היו כתובים בשנים עשר פתקים וכן יב גבולים בשנים עשר פתקים ובללום בקלפי והנשיא מכניס ידו בתוכו ונוטל שני פתקים ועולה בידו פתק של שם שבטו ופתק של גבול המפורש לו, והגורל עצמו היה צווח: אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני.

סנהדרין מג,ב: הלך והפיל גורלות ונפל הגורל על עכן. אמר עכן: יהושע, בגורל אתה בא עלי? אתה ואלעזר הכהן שני גדולי הדור אתם - אם אני מפיל עליכם גורל, על אחד מכם הוא נופל. אמר לו: בבקשה ממך, אל תוציא לעז על הגורלות שעתידיה ארץ-ישראל להתחלק בגורל.

רש"י: לרב תרבה נחלתו - לשבט שהיה מרובה באוכלוסין נתנו חלק רב ואף שלא היו החלקים שווים, שהרי לפי ריבוי השבט חלקו החלקים. [ואחר כך] לא עשו אלא ע"י גורל והגורל היה על פי רוח הקודש.

רמב"ן: לשבטים נתחלקה שנים עשר חלקים שווים עשו ממנה ונטל כל השבט החלק שיצא לו הגורל עליו... זהו שאמר לשמות מטות אבותם ינחלו בין רב למעט, שיקחו כל המטות בשוה בין שהוא מרובה באוכלוסין או ממועט בהם ... ויהיה פירוש 'לרב תרבו נחלתו' לאנשי השבט עצמו.

אברבנאל: בחלוקת הארץ היה ראוי שיובחנו שתי בחינות: **המחוז** בו יינתן לשבט חלקו ונחלתו, ו**כמות הארץ** שיתנו לו באותו מחוז לאורכה ולרוחבה. העניין הראשון, ביאור המחוז שבו ייפול נחלת כל שבט ושבט ראה יתברך שיתבאר בגורל, כדי שלא תיפול קטטה בין השבטים בהיות המקום האחד יותר משובח מן האחר... והעניין השני, כמה יינתן ממנה לכל שבט באותו מחוז שנפל עליו הגורל - זה היה מסור ליהושע ולא לעזר הכהן שיראו בכל שבט ריבוי אנשיו.

2. **ש"ת חוות יאיר סא:** מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים שסמכו על הגורל אשר נעשה בלי מחשבות אדם ופעולת התחכמות ... שקרוב הדבר **שאם הגורל כהוגן ידבק בו מההשגחה העליונה**.

הגאון רבי עובדיה יוסף, ש"ת יביע אומר חלק ו סימן ד: העולה מכל הנ"ל שאין לסמוך על הגורל שנעשה על דעת חברי הגוף הבוחר... ועליהם להתאסף שנית לבחור ברוב דעות את המועמד שיראה בעיניהם כמתאים למשרה רמה זו. וקרוב אני לומר שאפי' אם הגורל נעשה גם בהסכמת שני המועמדים, לא מהני הגורל. ואפילו לדעת הרמב"ם שהאחים או השותפים שחלקו קרקע בגורל החלוקה קיימת - זהו דווקא **בדבר המשותף לכולם שאין הגורל רק מברר חלק כל אחד ואחד**, אבל לעשות דבר חדש [להעניק דבר שלא בהכרח מגיע לאדם] ולזכות רק אחד מתוך שני המועמדים - לא מהני הגורל.

התוועדות תשמ"ט ג/224: ידוע מנהג ישראל מקדמת דנא כשהיו רוצים לברר איך להתנהג בעניני הרשות (בענין שלא נתפרשה הוראה בתורה כיצד לנהוג בו), היו מבררים עפ"י גורל וכיו"ב, כמו לפתוח ספר קדוש (חומש וכיו"ב) ובמקום שנפתח הספר - שזהו בהשגחה פרטית - מוצאים סימן כו' ועפ"י מחליטים כיצד לנהוג בפועל. **שיחות קודש תשכט ב/7:** נכון לעשות כן רק בדבר שיש בו 'ספק השקול', כאשר מוצו הדרכים האחרות על פי תורה ועל פי ההיגיון ועדיין עומדים על פרשת דרכים.

3. **הרבי מליובאוויטש ספר השיחות תשנ"א עמוד 705-706:** לכל יהודי יש שליחות מסוימת בעולם שנתן לו הקב"ה, אחד הוא בעל עסק, השני עניינו לימוד התורה וכיוצא בזה, וה' הוא שהביא אותו למקום ההוא, שכן משימתו נמצאת במקום הזה. כך גם לגבי הזמן, בכל רגע, בכל שעה, בכל יום, בכל חודש, בכל שנה או בכל תקופה של זמן יש המשימה המיוחדת שלו ... אפשר לפעמים לתהות 'מה היה קורה אילו חייתי במקום אחר או בזמן אחר? אולי הדברים היו שונים או שהייתי טוב יותר? ובכלל מה תועיל המשימה הקטנה שלי לעומת גאולת העולם כולו? אומרים ליהודי כזה: **'תעשה את המקום**

שלך ארץ ישראל!. התפקיד שלך הוא לא לדמיין מה קורה בחלק אחר של העולם או בנקודה אחרת בזמן, תמורת זאת, יש להפוך ל"ארץ ישראל" את המקום שלך וכל רגע מהזמן שלך.